

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

/Остапець Ю.О./

«17» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ
ТА АДМІНІСТРУВАННІ**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування (ОС бакалавр)
Освітня програма	Державна служба
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегічне планування в публічному управлінні та адмініструванні» для здобувачів вищої освіти галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування освітньої програми «Державна служба».

Розробник: *Сурніна-Далекорей Ольга Анатоліївна*, доцент, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління ФСН.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології і державного управління

протокол № 13 від «16» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Ключкович А.Ю.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 08 від «07» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

© Сурніна-Далекорей О.А., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-ий	1-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: для денної форми навчання: 2,8 аудиторних – 48 самостійної роботи студента – 72	1-ий	1-ий
	Лекції:	
	28	10
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	72	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне планування в публічному управлінні та адмініструванні» є засвоєння магістрантами теоретичних знань та розвиток умінь щодо формування та здійснення органами влади стратегічного планування на національному, регіональному та місцевому рівні. Дисципліна покликана сформулювати у студентів знання теоретичних і методологічних основ стратегічного планування в публічному управлінні, розвинути практичні навички прийняття стратегічних рішень, усвідомити необхідність активізації стратегічного планування в Україні в умовах наростання викликів та загроз.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) загальних компетентностей:

- здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1);
- здатність розробляти та управляти проектами (ЗК-3);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-7);
- здатність до сприйняття змін, адаптації до нової ситуації та готовності приймати нестандартні рішення (ЗК-8);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК-10).

2) фахових компетентностей:

- здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери (СК-02);
- здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях (СК-04);
- здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними (СК-05);
- здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України (СК-06);
- здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях (СК-08).

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Державна служба», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень	ПРН-1
Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії й проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення	ПРН-2
Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач	ПРН-4

публічного управління та адміністрування	
Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи й технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських і загально- організаційних структур	ПРН-6
Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи	ПРН-7
Планувати і здійснювати наукові й прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних і емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.	ПРН-12
Використовувати досвід і кращі практики публічного управління та адміністрування регіонів сусідніх із Україною держав Європейського Союзу (зокрема, Румунії, Угорщини, Словаччини, Польщі)	ПРН-15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Стратегічне планування в публічному управлінні та адмініструванні**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Засвоїти теоретичні та методологічні основи стратегічного планування в сфері публічного управління та адміністрування; сформувати практичні навички сучасного стратегічного планування та управління	ПРН-1
Вміти застосовувати норми чинного законодавства, що регулюють стратегічне планування та управління проектами і програмами в практичній діяльності	ПРН-2
Оволодіти навичками прийняття стратегічних рішень та розв'язання складних задач в сфері стратегічного державного планування, критичного мислення, заснованих на сучасних математично-статистичних методах	ПРН-4
Уміти ефективно застосовувати сучасний аналітичний інструментарій у сфері стратегічного планування; ідентифікувати та організувати ефективне використання доступних ресурсів та інформації; виявляти граничні умови застосування стратегічних рішень	ПРН-6
Знати та уміти застосовувати на практиці методологію та інструментарій стратегічного планування та управління розвитком різних адміністративно-територіальних одиниць; розуміти особливості стратегічного управління та планування на місцевому рівні управління	ПРН-7
Уміти розробляти плани і заходи з реалізації стратегій, проводити моніторинг їх виконання та оцінювати проекти, що реалізуються органами публічної влади у відповідних адміністративно-територіальних одиницях	ПРН-12
Уміти аналізувати і застосовувати на практиці досягнення зарубіжних країн, зокрема сусідніх із Україною держав Європейського Союзу (Румунії, Угорщини, Словаччини, Польщі) в сфері стратегічного державного планування	ПРН-15

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік;

- письмове тестування;
- аналітичне есе;
- аналітичний реферат;
- презентація результатів виконаної індивідуальної роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, написання аналітичного есе, письмове тестування з теми.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	50	100
6	6 + 6	6 + 10	6 + 10		

T1, T2... - теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	50	100
7 + 10	7+5	10 + 4	7		

T1, T2... - теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	30	4	28
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	10		
Есе	1	10		
Реферат (аналітичне завдання)			1	22
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Мінімальний поріг для допуску до модульної контрольної роботи становить 10 балів. Модульна контрольна робота складається з трьох запитань описово-аналітичного характеру.

Перше запитання покликане оцінити знання з тематичної проблематики відповідного модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на семінарських заняттях. Залежно від

обсягу, послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, перше запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 10 балів.

Друге запитання має на меті оцінити розуміння головних тенденцій упровадження стратегічного планування в суспільне управління в країнах Європейського Союзу та Україні, друге запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 15 балів.

Третє питання модульної контрольної роботи має творчо-аналітичний характер. Залежно від обґрунтованості аргументів і суб'єктивних висновків студента з визначеної проблематики, третє запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 25 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «*Положення про порядок та методiku проведення семестрових (курсoвих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті*» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Поняття та зміст стратегічного планування й управління в державному управлінні.

Прогнозування як процедура продукування фактографічної інформації стосовно майбутніх станів суспільства. Цілі прогнозування. Прогнозування майбутніх станів суспільства в державному управлінні. Планування як визначення параметрів управлінського процесу. Прогнозування і планування як взаємопроникні та чергові етапи реалізації перспективної державної політики. Призначення планування як функції управління. Термін "стратегія".

Три підходи до бачення стратегії: 1) стратегія як абстрактна норма діяльності; 2) ототожнення стратегії і стратегічного плану дій; 3) стратегія як процес. Стратегічне планування. Оперативне планування у практиці діяльності органів влади України. Особливості стратегічного планування. Характерні риси стратегічного планування. Недоліки стратегічного планування. Стратегічне планування у державному управлінні.

Дві фази у стратегічному управлінні: 1) період стратегічного планування; 2) період реалізації стратегії. Система стратегічного планування й управління в Україні. Українське законодавство щодо стратегічного планування: "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України" (Закон України), "Про впровадження системи стратегічного планування і прогнозування", "Про проект Закону України про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України", "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування регіональних стратегій розвитку", "Про затвердження Порядку організації та фінансування стратегічного планування у сфері оборони і військового будівництва", "Про схвалення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року" тощо.

Особливості формування стратегії в умовах кризи та військового стану. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» (від 09.07.2022 № 5323). Fast Recovery plan. Нова економічна стратегія України в умовах війни.

Тема 2. Стратегічне планування в державному управлінні та місцевому самоврядуванні: світовий досвід.

Розвиток стратегічного планування як важливий компонент процесу впровадження реформ у провідних країнах Європи та США. Методологія стратегічного планування у США. Приклади розробки стратегічних планів різними урядовими структурами США. Проведення стратегічного планування на рівні федеральних департаментів в Канаді. Ієрархія стратегічного планування у країнах Європейського Союзу. Головний стратегічний план розвитку Європейського Союзу «Європа-2020».

Стратегічне планування розвитку у Польщі: довгострокові та середньострокові стратегії. «План просторового господарювання держави». Міжрегіональні стратегії розвитку: Стратегія розвитку Західної Польщі, Стратегія розвитку Східної Польщі, Стратегія розвитку Південної Польщі, Стратегія розвитку Центральної Польщі.

Розвинута система муніципального стратегічного планування у сфері економіки та землекористування у Швеції. Акт про місцеве самоврядування (LGA-2000) Великої Британії: методологія стратегічного планування. Принципи й технології стратегічного планування в розробці стратегій розвитку штатів (США) й округів (Швеція), міст Західної Європи, міських районів. Вітчизняний досвід стратегічного планування.

Кращі світові практики з розвитку стратегічного, критичного мислення в умовах невизначеності та воєнного стану та інструменти зі стратегічного менеджменту і стратегічного планування, та особливості застосування в даних умовах.

Тема 3. Основні складові та функції стратегічного планування в системі стратегічного державного управління.

Базова мета стратегічного планування. Система стратегічного планування і стратегічного управління. Стратегічні цілі (цілі функціонування та розвитку) і стратегія дій (задум і стратегічний план). Основні елементи та механізми стратегічного планування: 1) стратегічний аналіз і стратегічний прогноз; 2) ситуаційне моделювання; 3) оцінка стратегічних ризиків і можливих рішень в частині їх запобігання, в т.ч. на альтернативній основі; 4) процедура моніторингу реалізації прийнятих рішень через систему відповідних критеріїв і показників.

Процедура громадського обговорення документів стратегічного планування, а також їх незалежна експертиза. Стратегічний аналіз і стратегічне прогнозування як один із найважливіших етапів стратегічного планування. Значення стратегічного багатофакторного аналізу. Завдання планування як процесу практичної діяльності: 1) формулювання; 2) обґрунтування; 3) планування; 4) визначення потреб; 5) проектування впровадження. Принципи планування (А. Файол): 1) принцип необхідності планування; 2) принцип єдності планів; 3) принцип безперервності планів; 4) принцип гнучкості планів; 5) принцип точності планів. Загальні принципи планування: 1) принцип комплексності; 2) принцип ефективності; 3) принцип оптимальності; 4) принцип пропорційності; 5) принцип науковості; 6) принцип деталізації; 7) принцип простоти і ясності. Функція керівництва. Функція забезпечення. Функція координації. Функція контролю.

Особливості формування стратегії та стратегічне мислення в умовах невизначеності. Розробка стратегії з урахуванням зовнішніх і внутрішніх факторів та формування антикризової програми розвитку під час війни.

Тема 4. Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні.

Моніторинг як невід'ємний компонент стратегічного планування. Теоретико-методологічні розробки системи моніторингу. Зарубіжний досвід формування моніторингу реалізації стратегічних планів. Основні елементи комплексного моніторингу: 1) оцінка прогнозованих ризиків, небезпек і загроз; 2) відповідність вирішуваних завдань органами виконавчої влади їх функціональній відповідальності; 3) оцінка ефективності використання засобів та ресурсів. Інструменти моніторингу. Комплексність, системність та регулярності як ключові характеристики моніторингу. Цільові призначення моніторингу як процесу систематичного збору і обробки інформації для забезпечення підвищення ефективності прийняття управлінських рішень: а) моніторинг параметрів; б) моніторинг стану.

Структура моніторингу. Система вимірювання ефективності стратегії. Основні елементи системи вимірювання ефективності стратегії: очікувані результати впровадження стратегії, показники ефективності, початкові показники, цілі, джерела даних, методи збору даних, частота збору даних, відповідальні особи. Моніторингові звіти. Основні проблеми при формуванні моніторингу реалізації стратегічних планів розвитку. Стратегічне планування та моніторинг реалізації стратегічних планів в Україні.

Роль стратегічного, тактичного та операційного планування для відновлення у військовий час. Проблеми вироблення нових підходів до організації моніторингу та оцінювання у стратегічному управлінні в умовах воєнного стану.

МОДУЛЬ 2

Тема 5. Методологія стратегічного планування регіонального розвитку в Україні.

Методологія інтегрованого планування регіонального розвитку в Україні як частина Програми ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» (ППРРУ). Переваги методології для різних груп бенефіціарів. Складові процесу стратегічного планування: стратегічна платформа, компонентні плани, рамки реалізації. Основні складові стратегічної платформи: соціально-економічний аналіз і SWOT-аналіз, визначення і відбір конкурентних переваг, визначення концепції (бачення) розвитку і стратегічних цілей. Структура стратегічної платформи.

Основні елементи компонентних планів. Структура компонентних планів: а) компонентне фокусування – визначення конкурентних переваг і важливих питань; б) визначення цілей компонентів; г) програмування (у т. ч. регіональних, міжрегіональних проектів та проектів транскордонного співробітництва); д) оцінка очікуваних досягнень за допомогою індикаторів; є) розробка фінансового плану. Мінімальна структура рамок реалізації: а) план реалізації; б) фінансовий план; в) план моніторингу і оцінки; г) план зміцнення спроможності. Елементи регіону сталого розвитку.

Стратегічний розвиток громад на часі і в період війни. Розробка нової політики щодо регіонального розвитку в умовах воєнних дій та її вплив на ситуацію в Україні в цілому та у регіонах і територіальних громадах.

Тема 6. Місце стратегічного планування в загальній системі планування територіального розвитку.

Стратегічне планування як невід’ємний елемент муніципального менеджменту. Стратегічні плани та їх роль у розвитку українських ОТГ. Впровадження на територіальному рівні програмно-цільового методу управління. Основні недоліки в існуючому процесі розробки програм розвитку ОТГ в Україні. Основні переваги застосування стратегічного планування розвитку територіальної громади. Короткострокові програми територіального розвитку. Процес розробки стратегічного плану із залученням громадськості.

Основні ознаки стратегії розвитку ОТГ: 1) орієнтація на потреби та інтереси людей; 2) консенсус щодо довготермінової мети (бачення) розвитку території; 3) усебічність та цілісність; 4) спрямованість на чіткі бюджетні пріоритети; 5) проведення комплексного аналізу стану територіального розвитку; 6) обов’язковість моніторингу та оцінювання; 7) наявність відповідальності та лідерства на місцевому рівні. Базові складники системи планування територіального розвитку: а) стратегічні довгострокові плани соціально-економічного розвитку; б) просторові плани територіального розвитку; в) середньострокові плани соціально-економічного розвитку території та цільові програми розвитку окремих сфер діяльності; г) короткострокові програми соціально-економічного розвитку. Схема планування території громади.

Особливості розробки стратегічного планування та розвитку територіальних громад в умовах війни. Нова економічна стратегія України в умовах війни. Розроблення стратегічних планів повоєнного відновлення країни.

Тема 7. Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування.

Три блоки нормативно-правової бази здійснення стратегічного планування місцевого розвитку. Нормативно-правові документи першого блоку: Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про місцеві державні адміністрації».

Нормативно-правові документи другого блоку: Закони України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»,

«Про державні цільові програми», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про засади державної регіональної політики», Указ Президента України «Про Концепцію державної регіональної політики», «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» тощо.

Нормативно-правові документи третього блоку: Закони України: «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», «Про статус депутатів місцевих рад», Постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади», Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про роботу центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення відкритості у своїй діяльності, зв'язків з громадськістю та взаємодії із засобами масової інформації» тощо.

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» (від 09.07.2022 № 5323).

Тема 8. Аналіз регіональної Стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 рр.

Методологічні аспекти розробки Регіональної стратегії. Опис основних тенденцій та проблем соціально-економічного розвитку Закарпатської області. Демографічний потенціал та трудові ресурси. Інфраструктура. Регіональна економіка. Структура бюджету. Розвиток сільських територій та сільське господарство. Розвиток гірських територій. Екологічна ситуація. Громадянське суспільство та політична ситуація в регіоні. Основні тенденції та передумови економічного зростання.

Основні чинники та сценарії розвитку області. Результати SWOT-аналізу. Порівняльні переваги, виклики і ризики, захищені аспекти розвитку області. SWOT-матриця та обґрунтування стратегічних напрямків розвитку. Сценарії розвитку регіональної економіки. Стратегічне бачення розвитку області. Застосування підходів смарт-спеціалізації до підготовки регіональної стратегії розвитку. Структура стратегічних та оперативних цілей і завдань Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років. Інституційне, організаційне та фінансове забезпечення реалізації регіональної стратегії. Моніторинг та оцінка результативності реалізації Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021 – 2027 років.

Особливості стратегічного планування розвитком Закарпатської області в умовах правового режиму воєнного стану.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>денна</i>					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Поняття та зміст стратегічного планування й управління в державному	16	4	2			10

управлінні						
Тема 2. Стратегічне планування в державному управлінні та місцевому самоврядуванні : світовий досвід	16	2	4			10
Тема 3. Основні складові та функції стратегічного планування в системі стратегічного державного управління	12	4	2			6
Тема 4. Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні	14	2	2			10
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	60	14	10			36
Модуль 2						
Тема 5. Методологія стратегічного планування регіонального розвитку в Україні	14	4	2			8
Тема 6. Місце стратегічного планування в загальній системі планування територіального розвитку	12	2	2			8
Тема 7. Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування	16	4	2			10
Тема 8. Аналіз регіональної Стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 рр.	16	2	4			10
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	60	14	10			36
Разом за семестр	120	28	20			72

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Поняття та зміст стратегічного планування й управління в державному управлінні		2				12
Тема 2. Стратегічне планування в державному управлінні та місцевому самоврядуванні : світовий досвід		2				14
Тема 3. Основні складові та функції стратегічного планування в системі стратегічного державного управління		4				14
Тема 4. Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні		2				12
Тема 5. Методологія стратегічного планування регіонального розвитку в Україні		2	2			14
Тема 6. Місце стратегічного планування в		2				14

загальній системі планування територіального розвитку					
Тема 7. Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування		2	2		12
Тема 8. Аналіз регіональної Стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 рр.		4			14
Разом за модуль	120	20	4		106
Разом за семестр	120	20	4		106

5.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поняття та зміст стратегічного планування й управління в державному управлінні	2	
2	Стратегічне планування в державному управлінні та місцевому самоврядуванні: світовий досвід	4	
3	Основні складові та функції стратегічного планування в системі стратегічного державного управління	2	
4	Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні	2	
5	Методологія стратегічного планування регіонального розвитку в Україні	2	2
6	Місце стратегічного планування в загальній системі планування територіального розвитку	2	
7	Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування	2	2
8	Аналіз регіональної Стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 рр.	4	
Разом		20	

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поняття та зміст стратегічного планування й управління в державному управлінні	10	12
2	Стратегічне планування в державному управлінні та місцевому самоврядуванні: світовий досвід	10	14
3	Основні складові стратегічного планування в системі стратегічного	6	14
4	Сутність моніторингу та оцінювання в стратегічному плануванні	10	12
5	Методологія стратегічного планування регіонального розвитку в Україні	8	14
6	Місце стратегічного планування в загальній системі планування територіального розвитку	8	14
7	Нормативно-правові засади здійснення стратегічного планування	10	12

8	Аналіз регіональної Стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 рр.	10	14
Разом		72	106

5.5. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Стратегічне планування у публічному управлінні і адмініструванні» носить самостійний характер виконання окреслених завдань і тематично охоплює загальне змістовне навантаження з навчального курсу. Індивідуальне завдання студента виконується під час 2 модулю і може бути оцінене максимально у 25 балів. Воно включає виконання аналітичного завдання за визначеною темою.

Індивідуальне завдання з дисципліни "Стратегічне планування у публічному управлінні і адмініструванні" складається із двох частин: теоретичної і практичної. Студент має право самостійно обрати тему та зміст роботи з обов'язковим узгодженням її з викладачем. В процесі виконання завдання студент має опрацювати не менш десяти літературних джерел з посиланнями на використані джерела у тексті роботи. При цьому робота має носити творчий характер і бути спрямованою на вирішення певної проблеми та на висловлення особистого погляду автора роботи на питання, які розглядаються в роботі. Індивідуальне завдання складається з титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаної літератури, додатків до індивідуального завдання (при необхідності). Найважливіші вимоги до самостійної роботи – змістовність, логічна послідовність, органічний зв'язок викладу окремих питань. Після розкриття кожного питання плану обов'язково робляться висновки, а після розгляду всієї теми робиться узагальнюючий висновок. Всі теоретичні положення і висновки мають бути аргументовані з посиланням на першоджерела. Обсяг індивідуального завдання повинен становити у друкованому варіанті 15 – 20 сторінок.

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і семінарських занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Безена І.М. Нові стратегії розвитку територіальної громади як фактор демократизації місцевої влади в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління.* Том 31(70). 2020. № 1 С. 97–101.
2. Беззубко Б. Удосконалення діяльності органів державної влади у сфері стратегічного планування розвитку територій. *Державне управління та місцеве самоврядування.* 2015, №4, С. 95–103.
3. Бриль М., Врублевський О., Данчева О. Успішна територіальна громада: будуємо разом. Харків: Фактор, 2018. 128 с.
4. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyistrategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-20212027-t50820>
5. Євмешкіна О. Л. Теоретико-методологічні засади модернізації системи державного стратегічного планування в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. держ. упр. : спец. 25.00.01 "теорія та історія державного управління". Дніпро, 2018. 37 с.
6. Євмешкіна О. Л. Особливості стратегічного планування в Європейському Союзі. *Вісник НУЦЗУ.* 2017. №1. С. 186 –192.
7. Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» (2022). URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3525339-vr-uhvalila-zakon-pro-zasadi-vidnovlenna-ta-rozvitku-regioniv.html>
8. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад (2021). URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14171>
9. Регіональна Стратегія розвитку Закарпатської області на період 2021-2027 років. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvytku-na-period-do-2027-roku/regionalni-strategiyi-rozvytku-na-period-do-2027-roku/regionalna-strategiya-rozvytku-zakarpatskoyi-oblasti-na-period-2021-2027-rokiv/>
10. Сментина Н. В., Фіалковська А. А. Стратегічне планування місцевого розвитку: навч. посіб. К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 244 с.
11. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / О. В. Берданова, В. М. Вакулєнко, І. В. Валентюк, А. Ф. Ткачук. К.: 2017. 121 с.
12. Тертичка В. В. Стратегічне управління: підручник. Київ: К.І.С., 2017. 932 с.
13. Щербак Н.В. Стратегічне планування в системі державного управління. *Теорія та історія державного управління*, 2020, вип. 3(46). С. 52 – 60.

Допоміжна література

1. Бойко А. Планування регіонального розвитку в Україні. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету.* 2017. № 1. С. 19-35.
2. Гнатенко А. Стратегічне планування у сфері державного управління : концептуальні підходи. *Державне управління та місцеве самоврядування.* 2013, вип.31(8). С.51-59.
3. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>
4. Закон України «Про державні цільові програми». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>
5. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>
6. Закон України «Про засади державної регіональної політики». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

7. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. *Про реформу місцевого самоврядування*. URL: <http://bychkiv.com.ua/zvernennyahromadyan/faq>
8. Костюкевич Р.М., Мандзюк О.М. Проектне управління в системі стратегічного планування об'єднаних територіальних громад. *Управління розвитком складних систем*. 2016. №26. С.74-82.
9. Методика розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : затверджена наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарстві України № 79 від 31.03.2016 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16/paran13#n13>.
10. Національна мережа фахівців та практиків з регіонального та місцевого розвитку РЕГІОНЕТ. URL : <http://regionet.org.ua/>
11. Нема О., Козак І. Планування регіонального розвитку в контексті децентралізації. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 2(51). С. 222-228.
12. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України № 385 від 06.08.2014 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-п>.
13. Попадинець Н. М. Роль стратегічного планування в економічному розвитку регіону. Територіальний розвиток та регіональна економіка. 2017 Випуск 6 (128). С. 16-19.
14. Стратегічне планування для НУО : керівництво з основ (2019). URL : <https://www.prostir.ua/?kb=stratehichne-planuvannya-dlya-nuo-kerivnytstvo-z-osnov>
15. Стратегічний план розвитку Верхньодніпровської територіальної громади до 2030 року розроблено в рамках проекту «Сприяння стратегічному розвитку територіальних громад малих міст», що реалізується Асоціацією міст України спільно з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) та фінансується Урядом Федеративної республіки Німеччини і Європейським Союзом. Верхньодніпровськ, 2019. 42 с. URL : <https://vdn.otg.dp.gov.ua/storage/app/sites/31/uploaded-files/verkhnodniprovsk-25-08-2019-1.pdf>
16. Стратегія сталого розвитку “Україна-2020” : схвалена Указом Президента України № 5/2015 від 12.01.2015 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
17. Ткачук А. Ф., Кашевський В., Мавко П. Стратегічне планування в громаді (навчальний модуль). К. : ІКЦ “Легальний статус”, 2016. 25 с.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)